

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

СТ А Н О В И Щ Е

От: Доцент д-р Мариела Андонова Ненова-Амар, СУ „Св. Климент Охридски“, Стопански факултет, катедра „Икономика“, професионално направление 3.8 Икономика

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономия)

Автор на дисертационния труд: Мартина Иванова Макариева, задочен докторант, катедра „Икономика“, Стопански факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Тема на дисертационния труд: „„Оценка за въздействието на макроикономическите и фискални шокове върху устойчивостта и цената на публичния дълг“

Научен ръководител: Доцент д-р Мариела Андонова Ненова-Амар, катедра „Икономика“, Стопански факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по публична защита на дисертационния труд съгласно Заповед РД 38-133/04.03.2021 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

I. Информация за докторанта

Мартина Иванова Макариева е завършила магистърска степен по специалност „Финанси и банково дело“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2013 г. От октомври 2011 г. до декември 2019 г. тя работи в Българската народна банка. Към момента работи по проект на Евростат. В професионалната си кариера Мартина Макариева специализира в областта на паричната и лихвена статистика, както и статистиката на публичния сектор. Тя се занимава и с анализ и прогнозиране в областта на фискалната политика и публичните финанси. Със Заповед № РД 20-609 от 10.03.2015 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ тя бе зачислена като задочен докторант в катедра „Икономика“ на Стопанския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономия).

II. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Темата за устойчивостта на публичните финанси и в частност на публичния дълг е една от винаги актуалните теми за икономическия анализ. Въпреки че икономическите изследвания потвърждават съществуването на пряка връзка и зависимост между устойчивостта на публичните финанси и макроикономическата стабилност, на практика, при вземане на решения в областта на фискалната политика, превес взимат краткосрочни политически решения за увеличение на бюджетните разходи, които застрашават устойчивостта на публичните финанси. Публичните финанси също така зависят от общите макроикономически условия и са подложени на шокове от различен характер – също актуална тема на икономическия анализ. Именно този аспект е във фокуса на изследователската дейност на докторанта.

В дисертационния труд се разработват два модела за специфичните условия на българската икономика. Единият модел, модел на съотношението държавен дълг към БВП в зависимост от избрани макроикономически показатели, има за цел да провери устойчивостта на държавния дълг при три макроикономически шока – фискален шок (повишаване на съотношението първичен излишък към БВП), положителен шок в икономическия растеж, положителен шок в инфлацията. При конструирането на модела е използван метод на векторна авторегресия. Резултатите от модела са проверени с два алтернативни модела, единият от които е структурен векторен авторегресионен модел ва Бланшар и Пероти.

Вторият е модел на цената на публичния дълг в зависимост от избрани макроикономически показатели. Използван е параметричен модел на Нелсън – Сигъл – Свенсън в пространствено състояние, приложен към конкретните данни за българските еврооблигации. Прилагат се три шока – положителен шок в инфлацията, положителен шок върху промишленото производство, положителен шок в първичното салдо на бюджета.

Заклучението на докторанта е, че моделите могат да бъдат използвани като инструмент за анализ на влиянието на фискални и макроикономически шокове върху устойчивостта на държавния дълг и върху кривата на доходност. Симулациите с моделите позволява да се представят препоръки към фискалната политика. Докторантът също очертава насоки за бъдещо развитие и подобрене на моделите.

Дисертационният труд съдържа въведение, пет глави, заключение и пет приложения. Общата структура по глави е логически издържана и съответства на поставените две изследователски задачи като отделните части са добре обвързани и ясно развиват идеите на автора. Посочените в библиографската справка източници са цитирани коректно в текста. Библиографската справка съдържа 102 научни публикации, 3 от които на български икономисти.

Заклучението ми при прегледа на Доклада за сходство на текста на дисертацията, получен в резултат от анализа на текста ѝ в системата за превенция срещу плагиатство, е, че дисертацията представлява добросъвестен авторски труд.

Мартина Макариева е представила справка, че изпълнява минималните държавни изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в ПН 3.8 Икономика.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Оценявам като по-важни следните научни и научно-приложни резултати от дисертационния труд:

- Направен е задълбочен обзор на литературата, която дефинира устойчивостта на публичния дълг и подходите за оценка на устойчивостта.
- Направен е анализ на методологии за изчисляване на еталонна крива на доходността.
- За оценка на устойчивостта на дълга на сектор „Държавно управление“ в България са приложени използвани в литературата подходи. Въз основа на това е направен иконометричен анализ посредством векторен авторегресионен модел на динамиката на дълга на сектор „Държавно управление“ при наличие на различни макроикономически и фискални шокове.

- Параметричният модел на Нелсън – Сигъл – Свенсън е приложен за изчисляване на еталонната крива на доходност на българските еврооблигации, емитирани на международните капиталови пазари. С този модел също са направени симулации при различни фискални и макроикономически шокове.
- Направени са препоръки към фискалната политика.

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Напълно съм съгласна и оценявам положително приносите на дисертационния труд, както са формулирани във въведението на дисертационния труд и в автореферата.

Основните приноси на дисертационния труд са в областта на емпиричния анализ на данни за България. Разработените два модела – за съотношението публичен дълг към БВП и за кривата на доходност на еврооблигации, и връзката им с основни макроикономически променливи, както и направените множество симулации с тях, представляват сърцевината на дисертационния труд.

V. Оценка на публикациите по дисертацията

В автореферата, на стр. 40, са посочени три самостоятелни публикации, свързани с дисертационния труд в реферирани издания. В публикациите са представени основните научни и научно-приложни резултати от дисертационния труд – представена е теорията за изчисляване на устойчивост на съотношението публичен дълг към БВП, представени са двата основни модела, разработени в дисертацията – векторен авторегресионен модел за оценка на устойчивостта на публичния дълг и модел на Нелсън – Сигъл – Свенсън за оценка на кривата на доходност на българските еврооблигации. Считаю, че резултатите от дисертационния труд са достатъчно добре популяризирани.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява логиката на научното изследване. В него са посочени най-важните резултати и приносите на дисертационния труд.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като научен ръководител на докторанта съм предоставяла критичните си бележки и въпроси в хода на работата ѝ върху дисертационния труд. Моите критични бележки бяха изцяло отразени. Мартина Макариева добросъвестно отчете бележките от рецензентите, получени по предлаганите за публикуване статии и бележките на колегите от катедра „Икономика“ при представянето на основните резултати на дисертационния труд.

Препоръчвам на Мартина Макариева да продължи да се занимава с изследователска дейност като разшири обхвата на изследователските си интереси, защото тя има знания и опит за решаване на аналитични задачи.

VIII. Заключение

Представеният дисертационен труд е самостоятелно и задълбочено научно-приложно изследване по избраната проблематика с ясно изразени авторски приноси. В него са приложени модерни методологични подходи и модели за количествени оценки и симулации, направени са препоръки към фискалната политика в България. Мартина Иванова Макариева притежава задълбочени теоретични знания в областта на фискалната политика и публичните финанси, както и опит в провеждането на емпирични изследвания. Давам положителна оценка на постигнатите резултати и приноси, изложени в представения дисертационен труд на Мартина Иванова Макариева и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на Мартина Иванова Макариева в професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономия).

18 април 2021 г.

Подпис:.....

(Доцент д-р Мариела Ненова)